

Sygnatura akt VI Ka 1010/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 grudnia 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Schoenborn

Protokolant: Igor Ekert

przy udziale Krzysztofa Marka Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2018 r.

sprawy

1. **G. L.** ur. (...) w Z.

syna W. i A.

oskarżonego z art. 300§2kk

2. **A. L.** ur. (...) w G.

syna G. i I.

oskarżonego z art. 300§2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych oraz obrońcę oskarżonego G. L.

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 22 czerwca 2018 r. sygnatura akt II K 106/18

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 634 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1, 2 i 4 w ten sposób, że uniewinnia oskarżonych od popełnienia zarzucanego każdemu z nich czynu;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. D. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony udzielonej oskarżonemu G. L. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

1.Sygn. akt VI Ka 1010/18

5.UZASADNIENIE

1. **wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 11 grudnia 2018 r. sporządzone w całości na wniosek oskarżyciela publicznego**

Prokuratura Rejonowa G. wniosła do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach akt oskarżenia przeciwko G. L. i A. L. oskarżając ich o popełnienie przestępstwa z art. 300 § 2 kk opisanego z osobna wobec każdego z oskarżonych w następujący sposób: „w dniu 12 kwietnia 2017 r. w T. działając wspólnie i w porozumieniu z drugim oskarżonym w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądowych, a to wyroków wydanych w sprawach III K 1162/14 i III W 709/13 Sądu Rejonowego w Gliwicach, poprzez zawarcie umowy cesji – zbycia przez G. L. A. L. przysługującej mu od Skarbu Państwa przyznanej postanowieniem o sygn. akt II S 21/17 z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Katowicach wierzytelności o wartości 2000 złotych udaremnili zaspokojenie wierzyciela Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego w Gliwicach”.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 22 czerwca 2018 r. sygn. akt II K 106/18 uznał każdego z oskarżonych za winnego popełnienia zarzucanego czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 300 § 2 kk i za to na mocy art. 300 § 2 kk przy zastosowaniu art. 37a kk w zw. z art. 33 § 1 i 3 kk wymierzył karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych (pkt 1 i 2 wyroku). W oparciu o art. 29 ust. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze przyznał stosowną kwotę obejmującą podatek VAT adw. W. D. tytułem zwrotu nieopłaconych kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu G. L. (pkt 3 wyroku), a na mocy art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych i art. 627 kpk obciążył oskarżonych wskazanymi kwotami tytułem opłaty oraz zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w toku postępowania (pkt 4 wyroku).

Od tego wyroku wywiedzione zostały wyłącznie apelacje na korzyść oskarżonych przez nich samych oraz obrońcę oskarżonego G. L.. Wszyscy zaskarżyli orzeczenie w całości domagając się jego zmiany i uniewinnienia, względnie uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca zarzucił wyrokowi:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że oskarżony G. L. w dniu 12 kwietnia 2017 r. w T. wspólnie i w porozumieniu z A. L. w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądowych, a to wyroków wydanych w sprawach III K 1162/14 i III W 709/13 Sądu Rejonowego w Gliwicach, poprzez zawarcie umowy cesji – zbycia przez G. L. A. L. przysługującej mu od Skarbu Państwa przyznanej postanowieniem o sygn. akt II S 21/17 z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Katowicach wierzytelności o wartości 2000 złotych udaremnili zaspokojenie wierzyciela Skarbu Państwa, podczas gdy takie ustalenie pozostaje w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie,
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:
  - a) art. 7 kpk poprzez dowolną i sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie skutkującą odmową przydania waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego G. L. co do rzeczywistego celu zawarcia przez niego umowy cesji wierzytelności stwierdzonej postanowieniem o sygn. akt II S 21/17 z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Katowicach oraz pozostawiania przez oskarżonego G. L. w chwili dokonywania cesji wierzytelności w przeświadczeniu, iż zbywana przez niego wierzytelność nie podlega zajęciu w postępowaniu komorniczym, pomimo spójności tych wyjaśnień oskarżonego z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy, w tym w szczególności z materiałami z akt komorniczych (...) i K(...), zawiadomieniem o przelewie wierzytelności z dnia 14 kwietnia 2017 r., umową zbycia wierzytelności oraz kartą dłużnika, które to stanowią dowód obiektywny, przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek dowodu mogącego podważyć wyjaśnienia oskarżonego we wskazanym wyżej zakresie,
  - b) art. 4 kpk poprzez dokonanie oceny dowodów wbrew zasadzie obiektywizmu i akcentowanie jedynie okoliczności niekorzystnych dla oskarżonego, opartych na nieprzekonywujących dowodach, przy jednoczesnym bagatelizowaniu, a w wielu wypadkach całkowitym pomijaniu, tych które przemawiały na jego korzyść,

c) art. 366 § 1 kpk poprzez brak wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym w szczególności, czy pozostały majątek oskarżonego G. L., pomimo zbycia wierzytelności przysługującej mu od Skarbu Państwa przyznanej postanowieniem o sygn. akt II S 21/17 z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Katowicach pozwalał na spłatę wierzytelności wynikających z wyroków wydanych w sprawach III K 1162/14 i III W 709/13 Sądu Rejonowego w Gliwicach,

d) art. 424 § 1 i 2 kpk poprzez pominięcie w uzasadnieniu wyroku rozważań prawnych na temat tego, dlaczego Sąd I instancji uznał, że zbywana przez oskarżonego G. L. wierzytelność była zagrożona zajęciem,

3. obrazę prawa materialnego, a to art. 300 § 2 kk poprzez:

a) błędną subsumcję ustaleń zawartych w opisie czynu przypisanego oskarżonemu pod przepis prawa materialnego,

b) błędną wykładnię w/w przepisu i przyjęcie, że zbycie wierzytelności za kwotę odpowiadającą jej wartości wypełnia znamiona przypisanego oskarżonemu czynu, podczas gdy w wyniku takiego rozporządzenia nie dochodzi do uszczuplenia majątku dłużnika, a zatem nie może ono wywoływać skutku w postaci udaremnienia zaspokojenia wierzyciela,

c) zastosowanie w/w przepisu w sytuacji, gdy doszło do całkowitego zaspokojenia wierzyciela przez oskarżonego, polegającego na dobrowolnej spłacie wierzytelności wynikających z wyroków wydanych w sprawach III K 1162/14 i III W 709/13 Sądu Rejonowego w Gliwicach,

a z daleko posuniętej ostrożności również

4. rażąco niewspółmierność kary.

Oskarżony G. L. również zarzucił wyrokowi mające wpływ na jego treść błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz naruszenie przepisów postępowania, skutkujące niezasadnym przyjęciem, że przedmiotowa wierzytelność była zagrożona zajęciem, a jej zbycie za odpłatnością, uwzględniając także inny posiadany przez niego majątek, który z niewiadomych mu względów nie znalazł się w zainteresowaniu egzekwującego wierzyciela, nadto dobrowolne w ratach uregulowanie długu, prowadziło do udaremnienia zaspokojenia się przez tegoż. Ponadto oskarżony G. L. podniósł brak w opisie czynu przypisanego znamienia „składnik majątku zajęty lub zagrożony zajęciem”, bez którego nie może być mowy o popełnieniu przestępstwa z art. 300 § 2 kk, a także zauważył, że jego syn A. nie może odpowiadać na podstawie tego podpisu, bowiem nie był dłużnikiem egzekwującego wierzyciela.

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku oraz obrazę przepisów postępowania, w każdym wypadku mające mieć wpływ na treść tego orzeczenia, podniósł również oskarżony A. L., przy czym upatrywał on wadliwości zaskarżonego wyroku przede wszystkim w tym, że został pociągnięty do odpowiedzialności karnej z art. 300 § 2 kk, pomimo że nie był dłużnikiem egzekwującego wierzyciela, a nabywając od ojca w drodze cesji wierzytelność pieniężną nie wiedział, że na czas dokonywania tej czynności prawnej ojciec jest dalej dłużnikiem Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Dla obu oskarżonych również rażąco niewspółmiernie surową była wymierzona im grzywna.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje.

Już tylko podniesiony w apelacji obrońcy zarzut obrazę art. 300 § 2 kk wyrażającej się nieprawidłową subsumpcją ustalonego stanu faktycznego odzwierciedlonego w opisie czynu przypisanego G. L., na które to uchybienie wskazywała również osobista apelacja tego oskarżonego, ze względu na kierunek zaskarżenia na korzyść, musiał doprowadzić do korekty zaskarżonego wyroku polegającej na uniewinnieniu oskarżonych od zarzucanego im czynu, którego mieli się dopuścić wspólnie i w porozumieniu. W odniesieniu do oskarżonego A. L. tego rodzaju rozstrzygnięcie zapadło w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów wyznaczonych treścią przez niego osobiście wywiedzionej apelacji (art. 433 § 1 kpk). Drugi z odwołujących się oskarżonych nie miał bowiem gravamen, by skarżyć

rozstrzygnięcia, które go nie dotyczyły, gdyż nie naruszały jego praw, a nie też nie szkodziły jego interesom (art. 425 § 3 kpk).

Niewątpliwym jest, że opis czynu przypisanego oskarżonemu odwołujący się do opisu czynu zarzucanego aktem oskarżenia nie zawierał zwrotu, który wskazywałby wyraźnie, że zbyta wierzytelność stanowiła składnik majątku G. L. „zagrożony zajęciem”, a bez którego nie może być w ogóle mowy o popełnieniu przestępstwa stypizowanego w art. 300 § 2 kk. Dodać trzeba, że na dokonanie takowego ustalenia wcale wyraziście nie naprowadzały również pisemne motywy zaskarżonego wyroku, w których zostało jedynie stwierdzonym, że cyt: „Natomiast o realnym zagrożeniu zajęcia wprost świadczy okoliczność wcześniejszego zajęcia przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach tytułem tych samych zobowiązań uprzednio przyznanej G. L. należności za postanowieniem Sadu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie o sygn. akt VI S 40/16” (k. 391). Rzecz w tym, że pomimo doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o zajęciu, jak przyznał sam wierzyciel, okazało się ono nieskutecznym, a to wobec wcześniej dokonanej cesji (k. 253). Poza tym na dzień 12 kwietnia 2017 r. nie zostało rozstrzygniętym, czy odpowiednia suma pieniężna przyznana G. L. na mocy jeszcze wcześniejszego postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 listopada 2015 r. sygn. akt V S 34/15 z tytułu uwzględnionej skargi na przewlekłość postępowania, nie była zwolniona spod egzekucji na podstawie art. 831 § 1 pkt 2 lub 8 kpc, jak to podnosił dłużnik, oponując przeciwko skierowaniu względem niej czynności egzekucyjnych (k. 235-243). Niewątpliwie wierzyciel nie wystąpił też z wnioskiem egzekucyjnym, w którym postulowałby wobec organu egzekucyjnego o przeprowadzenie egzekucji z przedmiotowej wierzytelności, ani też nie były nawet czynionymi jakiegokolwiek ustalenia, czy z takim wnioskiem wystąpiłby, gdyby nie dokonano cesji. Wręcz zeznania wiceprezesa Sądu Rejonowego w Gliwicach w osobie W. W. mogły sugerować, iż nie było takiej woli. Pomimo że zdawał się osobiście postrzegać cesję jako czynność pozorną, a więc nieważną z mocy prawa (art. 83 kc), ograniczył się do złożenia zawiadomienia o przestępstwie (k. 2), a przy tym, jak wskazują na to kopie akt egzekucyjnych, w zainteresowaniu wierzyciela w ogóle nie było skierowanie egzekucji do innych składników majątku dłużnika, niż przyznawane mu od Skarbu Państwa odpowiednie sumy pieniężne z tytułu przewlekłości postępowania, choć czynności komornika jeszcze w 2015 r. dostarczyły w tym zakresie istotnych danych wskazujących, że posiada on rachunek bankowy w Banku (...) oraz pracuje z dochodem 1.000 złotych miesięcznie. W sprawie jedynie za oczywiste uchodziło, że nie doszło do zajęcia przedmiotowej wierzytelności w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych z wniosku wierzyciela – Skarbu Państwa przeciwko G. L. mających za przedmiot egzekucję odpowiednio grzywny i kosztów z wyroku wydanego w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt III K 1162/14 oraz kosztów z wyroku wydanego w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt III W 709/13.

Przypomnieć zaś należy, że każdy wyrok skazujący powinien zawierać dokładne określenie czynu przypisanego oskarżonemu (art. 413 § 2 pkt 1 kpk). Na tej podstawie przyjmuje się, iż powinien zawierać niezbędny z punktu widzenia ustawowych znamion danego przestępstwa opis czynu (zob. wyrok SN z 2 lipca 2002 r., II KKN 270/00; wyrok SN z 19 grudnia 2002 r., III KK 454/02; wyrok SN z 20 marca 1973 r., V KRn 23/73, OSNKW 1973 r. z. 10, poz. 129; T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Zakamycze 2003, s. 1048; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2007, s. 525). W opisie czynu przypisanego należy zatem zawrzeć te elementy, które należą do jego istoty, a więc dotyczące podmiotu, rodzaju atakowanego dobra, czasu, miejsca i sposobu popełnienia oraz jego skutków, zwłaszcza rodzaju i wysokości szkody. W szczególności opis czynu powinien zawierać wszystkie znamiona przypisanego typu przestępstwa (zob. wyrok SN z 29 października 2013 r., WA 21/13, LEX nr 1391560), choć rzeczywiście nie jest wymaganym, by zawierał owe znamiona w brzmieniu ustawowym. Istotnym jest, by treść zawarta w opisie czynu przypisanego odpowiadała znaczeniu wszystkich znamion określających typ przestępstwa, a każde znamię typu czynu zabronionego znajdowało konkretyzację w opisie czynu (zob. wyrok SN z 10 sierpnia 2016 r., II KK 152/16, LEX nr 2108094).

Jak już wyżej wskazano, jest oczywiste, że w czynie przypisanym przez Sąd I instancji nie ma stwierdzenia, że oskarżony G. L. zbył, a współdziałający z nim A. L. nabył, składnik majątku dłużnika (wierzytelność pieniężną) jako zagrożony zajęciem w egzekucji komorniczej. Należało zatem zastanowić się, czy okoliczność zagrożenia zajęciem tego składnika majątku dłużnika niejako immanentnie w nim się zawierała. Można byłoby ewentualnie upatrywać „zawierania się” niezamieszczanego *expressis verbis* znamienia ustawowego w tym, że przypisane udaremnienie

zaspokojenia wierzyciela zostało powiązane w opisie czynu ze zbyciem wierzytelności. Z tego wyłącznie mogłoby wynikać logicznie, że „udaremnienie” nastąpiło tylko dlatego, że ów składnik majątku dłużnika pozostawał w sferze zagrożonej zajęciem.

Na tle identycznego uchybienia popełnionego przez Sąd I instancji na gruncie odpowiedzialności karnej z art. 300 § 2 kk, którego konsekwencją była w następstwie zaskarżenia wyroku na korzyść oskarżonej, zmiana tego orzeczenia w instancji odwoławczej i uniewinnienie, wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 grudnia 2015 r. (V KK 351/15, LEX nr 1938693). Nie zgodził się w nim, by na gruncie odpowiedzialności karnej z art. 300 § 2 kk warunek zamieszczenia w czynie przypisanym opisu zachowania sprawcy wypełniającego wszystkie ustawowe znamiona, w tym wypadku stwierdzenia, że składnik majątku dłużnika, którym rozporządzono, był zajęty lub zagrożony zajęciem, mógł być spełniony także wtedy, gdy opis nie był zupełny, ale wystarczający do wydedukowania tego znamienia, które nie zostało wskazane w nim wprost. Przy czym miał w polu widzenia, że z opisu czynu może też wynikać w sposób nieodparty, iż zamieszczone w nim sformułowania odpowiadają znaczeniu każdego ze znamion przestępstwa, co nie kolidowałoby też z poglądem, że opis czynu powinien być, w myśl art. 413 § 2 pkt 1 kpk, dokładny, musi konkretyzować i uściślać w czym wyrażało się wypełnienie przez oskarżonego każdego ze znamion, a przy tym mieścić się w granicach pojęć, którymi ustawa określa poszczególne znamiona (zob. wyrok SN z dnia 19 maja 2015 r., V KK 53/15, OSNKW 2015/10/84).

Tak bowiem pojmując wymogi prawidłowego opisu czynu zabronionego, zauważonym jednak zostało, że w konstrukcji strony przedmiotowej przestępstwa z art. 300 § 2 kk zamieszczono szczególny warunek charakteryzujący składniki majątku, do których skierowana jest czynność wykonawcza sprawcy. Ma ona kierować się nie do majątku sprawcy w ogólności, lecz do tych tylko jego składników, które są zajęte lub zagrożone zajęciem. W opisie czynu wypełniającego całość znamion określonych w art. 300 § 2 kk, musi być zatem zawarte sformułowanie stwierdzające zaistnienie tej szczególnej ustawowej okoliczności strony przedmiotowej.

Gdyby natomiast założyć, że opis nie spełniający wymogu ustalenia, że działanie oskarżonego polegające na zbyciu składniku swego majątku udaremniało wykonanie orzeczenia, jest wystarczający, to tylko przy domniemaniu, iż był zajęty lub zagrożony zajęciem i dlatego rozporządzenie nim zmierzało do udaremnienia wykonania orzeczenia. W postępowaniu karnym wywodzenie ustaleń na podstawie domniemań, zwłaszcza co do faktów wypełniających znamiona czynu zabronionego, nie jest dopuszczalne. Jeśli zaistnienie faktów ma uzasadniać subsumcję pod określone znamiona ustawowe przestępstwa, muszą być one określone w przypisanym oskarżonemu czynie, jak tego wymaga art. 413 § 2 pkt 1 kpk.

W związku z tym zostało jeszcze podkreślonym, że nie każda czynność rozporządzająca majątkiem dłużnika w toku egzekucji lub w sytuacji zagrożenia egzekucją, prowadzi do poniesienia odpowiedzialności karnej z art. 300 § 2 kk. Uzasadniają ją takie tylko rozporządzenia składnikami majątku, które mają realny wpływ na udaremnienie lub ograniczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok SN z 27 lutego 2002 r., V KKN 83/00, LEX nr 53056 i postanowienie SN z 4 listopada 2002 r., III K 283/02, OSNKW 2003/3-4/34). Ustalenie, że udaremnianie lub uszczuplanie zaspokojenia wierzyciela nastąpiło in concreto w rezultacie rozporządzenia przez oskarżonego tym składnikiem majątku, który był zajęty lub zagrożony zajęciem należy do istoty przestępstwa z art. 300 § 2 kk, a stwierdzenie tej okoliczności w opisie czynu jest warunkiem uznania, że sprawca wypełnił swym zachowaniem odnośne znamie ustawowe.

Oczywiście należało mieć też na względzie dalece pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie IV KK 308/17 (LEX nr 2556100), w którym sąd ten stwierdził, że analiza opisu przypisanego oskarżonemu czynu - dokonana także w kontekście poprawnego odczytania przywołanego znamienia występku z art. 300 § 2 kk w postaci „mienia zajętego lub zagrożonego zajęciem” - pozwala stwierdzić, że także i to znamie jest w tymże opisie zawarte. Wprawdzie - co oczywiste - nie wprost, ale poprzez użycie takich zwrotów i sformułowań, które de facto je aktualizują oraz kreują, a przy tym czynią to w sposób jednoznaczny. Skoro bowiem w tym to opisie czynu przypisanego oskarżonemu stwierdzono, że podjęte przez niego działania w celu udaremnienia wykonania tytułów wykonawczych, tak Urzędu Skarbowego w N., jak i kolejnych czterech (wskazanych imiennie wierzycieli) dotyczących należności

pieniężnych, co do których oskarżony był dłużnikiem, polegały (najogólniej) na zbyciu, czy darowaniu należących do tego oskarżonego samochodów, czy maszyn, to przecież - w świetle bezsporności i jednoznaczności tych stwierdzeń - nie powinno być wątpliwości co do tego, że to mienie - którym oskarżony w takim celu, i tak dysponował - było "zagrożone zajęciem".

Zauważenia jednak wymaga, iż opis w tamtej sprawie przypisanego oskarżonemu czynu odwoływał się wprost do toczącej/ych się egzekucji. Posługiwał się określeniami „z tytułu egzekucji należności pieniężnych” bądź „z tytułu należności pieniężnych” z dodanymi oznaczeniami spraw egzekucyjnych „Km ...”.

W opisie czynu przypisanego oskarżonemu w zaskarżonym wyroku poza wskazaniem tytułów egzekucyjnych (poprzez przywołanie sygnatur akt sądowych i oznaczenia organu wydającego) nie ujęto faktu trwających egzekucji i nie powiązano przedmiotowych działań oskarżonych względem majątku dłużnika z tymi to postępowaniami egzekucyjnymi, których - tenże majątek - mógł być przedmiotem, co akurat w realiach sprawy ma niebagatelne znaczenie, jeśli uwzględni się, że kwestia zagrożenia zajęciem przedmiotowej wierzytelności wcale nie rysowała się jednoznacznie, jeśli już tylko uwzględnić, że wierzyciel będący jednocześnie dłużnikiem swego dłużnika, dysponowałby uprawnieniem do dokonania potrącenia (art. 498 kc), in concreto pozwalającym na niemalże pełne zaspokojenie dochodzonych kwot (ich suma nie licząc kosztów egzekucyjnych wynosiła 2.136,60 złotych). Jakkolwiek instytucja ta wprost nie dotyczy należności o charakterze publicznoprawnym, nie mniej nie zostało wykluczonym jej zastosowanie przez analogię również w odniesieniu do takich należności (zob. uchwałę SN z dnia 6 stycznia 1994 r., II UZP 32/93, OSNCP 1994/7–8/150). Poza tym w przekonaniu oskarżonego G. L. mającego być aktualnym na dzień dokonania cesji, zajęcie będącej jej przedmiotem wierzytelności miało nie być prawnie możliwe ze względu na treść art. 831 § 1 pkt 2 lub 8 kpc, dlatego, że odpowiednia suma pieniężna, która została na jego rzecz zasądzona od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, stanowić miałaby sumę przyznaną przez Skarb Państwa na specjalny cel (tu zrekompensowanie krzywdy wynikłej z przewłoki), względnie per analogiam należałoby ją przyrównać do niepodlegających egzekucji sum przyznanych orzeczeniem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jeżeli egzekwowana wierzytelność przysługuje Skarbowi Państwa (również przecież mających na celu zrekompensowanie przez Skarb Państwa krzywdy wynikłej z naruszenia prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie).

Nie mogło być zatem mowy li tylko o formalnych defektach opisu czynu przypisanego oskarżonemu, kiedy właśnie należało dojść do wniosku, że stwierdzone zaniechania co do dokładności użytych w nim sformułowań postrzegać trzeba w kategorii bezwzględного braku wskazania wszystkich wymaganych dla bytu omawianego występku znamion.

W podsumowaniu należy zatem stwierdzić, w pełni podzielając stanowisko wypowiedziane przez najwyższą instancję sądową wyrażone w postanowieniu z dnia 1 grudnia 2015 r., że zaskarżony wyrok obarczony jest obrazą art. 413 § 2 pkt 1 kpk, która była efektem powielenia przez Sąd Rejonowy błędu oskarżyciela publicznego, tym samym przeniknął on do postępowania sądowego i doprowadził do wadliwego zastosowania art. 300 § 2 kk. Pierwszy z tych przepisów wymaga wszak dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu i odpowiadającej opisowi kwalifikacji prawnej, o ile czyn wypełnia znamiona typu przestępstwa. Następstwem zaś braku w opisie czynu przypisanego oskarżonemu któregośkolwiek ze znamion typu czynu zabronionego jest z uwagi na treść art. 1 § 1 kk oraz art. 115 § 1 kk niemożność pociągnięcia do odpowiedzialności karnej za ten czyn (zob. wyrok SN z 6 kwietnia 2017 r., V KK 372/16, OSNKW 2017/9/51). Niewątpliwie zaś próba wyeliminowania dostrzeżonego braku byłaby w niniejszej sprawie działaniem podejmowanym z niekorzyścią dla oskarżonych, które prowadzić musiałoby do wydania orzeczenia surowszego, wyrażającego się bowiem poczynieniem nowego dodatkowego ustalenia, bez którego na ten moment nie jest możliwym stwierdzenie zrealizowania przez nich wszystkich znamion określonych w art. 300 § 2 kk, czy choćby w art. 300 § 1 kk, choć odnośnie w tym drugim przepisie stypizowanego przestępstwa koniecznym byłoby również ustalenie, że dłużnik był zagrożony niewypłacalnością lub upadłością, a dla poczynienia którego, nie wspominając już nawet opisu czynu

przypisanego oskarżonym, a tylko odsyłając do zgromadzonego materiału dowodowego, nie byłoby najmniejszych podstaw.

In concreto, czy to w postępowaniu odwoławczym, czy też w dalszym postępowaniu toczącym się na skutek uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sanacja wskazanego uchybienia nie była natomiast w ogóle dopuszczalną, kiedy wyrok Sądu Rejonowego zaskarżony został jedynie na korzyść oskarżonych. Już więc tylko wynikający z art. 434 § 1 kpk i art. 443 kpk zakaz reformationis in peius, którego istota zasadza się przeciw na niedopuszczalności wydania orzeczenia surowszego od tego, które zostało zaskarżone wyłącznie na korzyść oskarżonego, a orzeczeniem surowszym jest każde orzeczenie, które zawiera rozstrzygnięcia mniej korzystne z punktu widzenia oskarżonego w porównaniu z orzeczeniem dotychczasowym i to nie tylko w zakresie kary lub zastosowanego środka karnego, ale również z perspektywy ustaleń faktycznych, kwalifikacji prawnej czynu, a także wszystkich możliwych następstw tych rozstrzygnięć dla sytuacji prawnej oskarżonego (por. wyrok SN z 1 czerwca 2009 r., V KK 2/09, OSNKW 2009/10/89), niemożliwym czynił uzupełnienie opisu czynu przypisanego G. i A. L. w zaskarżonym wyroku przez wprowadzenie do niego wymaganego przez prawo karne materialne znamienia wskazującego na zagrożenie zajęciem zbytego składnika majątkowego dłużnika, a prawnie relewantnego z perspektywy art. 300 § 2 kk (por. postanowienie SN z dnia 15 listopada 2005 r., IV KK 238/05, Prok. i Pr. 2006/3/14; postanowienie SN z 20 lipca 2005 r., I KZP 20/05, OSNKW 2005/9/76; wyrok SN z 12 maja 2004 r., III KK 166/03, LEX nr 110535; Kazimierz Marszał: Glosa do uchwały SN z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 16/02, OSP 2003/2/24 – t.1), bez którego nie może być w ogóle mowy o sprawstwie w tym przepisie stypizowanego przestępstwa, nawet w sytuacji gdyby na tego rodzaju zachowanie oskarżonych wskazywały ustalenia uzewnętrznione w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji (por. wyrok SN z 9 lipca 2002 r., III KKN 499/99, LEX nr 56819).

Z tego względu koniecznym stało się w realiach niniejszej sprawy uniewinnienie oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu (por. postanowienie SN z 26 maja 2004 r., V KK 4/04, OSNKW 2004/6/66). Dlatego w ramach korekty zaskarżonego wyroku to uczyniono, jednocześnie po myśli art. 632 pkt 2 kpk kosztami procesu w sprawie obciążając Skarb Państwa. Tym samym bezprzedmiotowym stało się odniesienie do pozostałych zarzutów i twierdzeń apelujących. Skorzystał tym samym Sąd Okręgowy z możliwości przewidzianej w art. 436 kpk.

Zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy jedynie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach obrony z urzędu, którego w żadnym razie nie dezaktualizowało uniewinnienie oskarżonego G. L..

Zasądając z kolei koszty obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym, wobec ich nieopłacenia przez oskarżonego G. L. i złożenia stosownego wniosku przez obrońcę, Sąd odwoławczy kierował się zaś uregulowaniami art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze oraz przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714). W konsekwencji objęły one opłatę w wysokości stawki minimalnej należnej za obronę przed sądem okręgowym jako II instancją podwyższoną o stawkę podatku VAT obowiązującą w dacie orzekania.